



Képes vagyok

2008. szeptember

www.gyergyoremete.ro

Előképek

A helyi tanintézmények helyzete az új tanév kezdetén
2. oldal

A remetei vetett ágyak
A székely kultúra napja Remetén
3. oldal

A gazdasági nyilvántartóról
Tájékoztató a banki betétekről
4. oldal

Beüzemelés előtt a szennyvíztisztító-állomás
Elővetemény és vetésforgó
5. oldal

A szeder begyűjtése
Jó volt nekünk ott lenni
Tengerparti nyaralás
6-7. oldal

ETNA 2008
Előadás fiataloknak
Egyetemisták találkozója
8-9. oldal

Anyakönyv
Tudja-e, hogy...
Remetei nevek eredete
10. oldal



» Első osztály Csutakfalván. Az óvodának búcsút intő gyerekek a nyár elteltével iskolapadban ülő diákokká cseperedtek.

Új erővel, új tanévet kezdtünk

„Hála Istennek több óvodás kezdte meg az új tanévet, mint amire számítottunk. A három óvodai egységben - tejporgyári, alszezi, központi óvoda és napközi - összesen 167 gyermeket írtak be szüleik, amelyből 1 nyolc csoportot alakítottunk ki. Ez a szám 6-tal több, mint tavaly.” - számolt be örömmel Petrás Teréz igazgatón. A legnagyobb újdonság, hogy a központon a felújított épületben kezdték a tanévet. „Az óvodánk szebb lett, mint új korában. Kormánytámogatással és a Helyi Önkormányzat segítségével teljes belső felújítást végeztünk (központi fűtés beszerelése, a nyílászárók cseréje, a fürdő kádjának felújítása, festés), így minden adott a minőségi oktatás biztosításához” - vezetett körbe a hangulatosan kialakított, gyermekkacagástól hangos termekbe az igazgatón.

Idént 1 iskola-előkezdési csoport indult, amelynek működését három évig hagyott jóvá a Megyei Tanfelügyelőség. Ebben a csoportba beiratkozott egy tulamarosi cigány gyerek is.

„Ami ugyancsak változást és a személyzet szá-

mára nehézséget jelent, hogy a konyha ezentúl csak melegítő -tároló egységként működik. A gyerekek továbbra is itt étkeznek, de főzni csak a Községi Házban lehet” - tette hozzá az óvodavezető.

Voltak más jellegű belső átszervezések is, hiszen két nyugdíjas óvodai dolgozó alkalmaztak, mivel két tanterv áthelyezéssel eltávozott és a helyet két évig kötelező fenntartani. Az igazgatón számára fenntartott állást szakképzett pedagógus foglalta el, helyettesítette a minőségben.

Munkálatból kijut az elkövetkezendő években is, hiszen szeretnék rendbe tenni az udvart, fatárolót készíteni, ugyanakkor hátra van a tetőcsere és a külső tatarozás is. A három óvodai egység közül csak a központi kapta meg a hivatalos működési engedélyt. Az alszezi óvodánál is megjavították a tetőt, meszelték és kicserélték a kályhákat. Jó hír, hogy elkészült az új épület terve, a munkálat kormánytámogatás révén valósul meg. Az alszezi és a tejporgyári óvoda sem rendelkezik... Folytatás 2. oldalon

A helyi tanintézmények helyzete

(Folyt. 1. oldal) ...m ködési engedéllyel, mert ugyanazon épületben tilos óvoda és iskola elhelyezése. Ettől függetlenül mindkét egységben továbbra is zajlik az óvodai illetve iskolai tevékenység.

Idén folytatódik a Zöld óvoda program, amely keretében az óvodák zöld övezetének kialakítása és a játszótér kibővítését tervezik. „Igyekszünk minél több tevékenységbe bevonni a szülőket is, együtt készülünk a hagyományos ünnepekre, Márton-nap, Mikulás, karácsony. Ez a hónap a kicsi csoportokban a beszoktatás, a nagyobbaknál a felmérés időszaka. Lényeges megemlíteni, hogy szándékunkban van elindítani az óvoda elnevezésének procedúráját. Harangvirág Óvoda lesz a neve.” - tudtuk meg Petrás Teréz igazgatótól.

Az óvodával ellentétben a Fráter György Általános Iskolába csökkent a gyermeklétszám. „Az utóbbi három év statisztikai adatai alapján általános esést mutat a gyermeklétszám (2008 - 411 diák, '07 - 426, '06 - 442, '05 - 449). Idén 41-es a süllyedésünk van, amelyből 26-an a hagyományos oktatási formát és 15-en a step by step osztályt választották” - mondta el megkeresésünkre Papp Mihály igazgató. Ami a felújítási munkálatokat illeti jelenleg zajlik a vaskapus iskola tatarozása, beüzemelték a központi fűtést, beszerelték a ház szigetelőablakokat, kicserélték egy tanterem padlózatát. Hátra van még a külső tatarozás és a vízvezeték rehabilitációja illetve két terem padlózatának felújítása. A felújításoknál nagyrészt befejeztek a Kormány által finanszírozott munkálatok (a járda és a fundamentum javítás), hátra van még a drénezés. Ami a jövőbeni terveket illeti egy különálló fatározó megépítése szükséges valamint a földszinti részre egy riasztóberendezés beszerelése.



» Szünetben. Szeptembertől vidám gyermekzsivaj tölti be a vaskapus iskola udvarát.

Az iskolabusz használatának kérdése ismét fejtörést okoz az iskola vezetőségének, hiszen több gyerek esetében indokolt lenne a szállítás, viszont a férőhelyek száma korlátozott. Kérjük a szülőket és diákok megértését, hiszen

mindkét esetben részben veszélyesek és a legkisebbek. Az utak rossz állapota miatt egyelőre nem működik, de esélyes a megszüntetésével ismét beüzemelik. A sérült gyerekek és a jégkorongozók fuvarozása továbbra is ezzel történik.



» Bábszínház. A felújított óvodaépületben minden biztosított a minőségi oktatáshoz.

Csutakfalván összesen 192 gyerek kezdte meg a 2008 - '09-es iskolai évet: 60 I-IV. osztályos, 60 V-VIII. osztályos és 72 óvodás (két család gyereke Magyarországról telepedett haza).

Annak ellenére, hogy nem lett meg a szükséges gyermeklétszám - 200 diák -, amely egy alapegységet képez, a tanintézmény továbbra is önálló iskolaként működik.

„Ami a megkezdett munkálatok befejezését illeti, sajnos az ígéret ellenére nem kaptuk meg a kormánytámogatás hátralévő részét, ezért nem tudtuk azokat folytatni.

150.000 lejre volna szükség a külső javításra, az alapmelegítésre és az ereszek felszerelésére. Ami eredmény, hogy a nyáron önerővel sikerült megépíteni egy 160 m² zifát befogadó fatározót, ehhez az Önkormányzattól kaptuk a cserepet. Van elegendő zifánk is” - tudtuk meg Laczkó-Szentmiklósi Endre igazgatótól. Kérdésünkre elmondta, hogy step osztályt egyelőre nem terveznek indítani, mivel nem lehet megoldani a gyerekek étkeztetését.

Ebben a tanévben is szerveznek iskolai programon kívüli rendezvényeket: környezetvédelmi tábor, versmondó- és szavalóversenyeket, általános műveltségi vetélkedőt valamint egy kézműves tábort tervezünk. Az iskolai tevékenységbe szeretnék bevonni a szülőket, a Zöld óvoda programhoz hasonlóan.

Mindkét iskola didaktikai eszköztára egy-egy interaktív táblával bővült (használatához a pedagógusok képzésen kell részt vegyenek), a könyvtárállomány bővítésére a csutakfalvi iskola 2100 lejt, a központi iskola 4600 lejt állami támogatást kapott, sportfelszerelésre 1600 lejt költhetett a csutakfalvi és 3000 lejt a központi iskola.

Remetei vetett ágyak

A gyermekkori szép élményekről csak az idős korban vizsgálva emlékezések mély nyomai élnek lelkünkben és néha megszüpítik mindennapjainkat.

Régebb is megtörtént, hogy a Hargita Népében, vagy a Garda Dezső által kiadott Remetei Híradóban szívesen megírtam véleményemet az általam megért és ismert népművészeti dolgokról. Amióta megjelent a Képes vagyok című községi lap ismét kedvet kaptam az ilyen irányú dolgok felkutatására és megbeszélésére a nálamnál is idősabb asszonyokkal (Portik Koló Paliné, Fazakas Julianna 80 éves, György Dávid Ferencné, Pál Erzsébet 78 éves, Petréd Ferencné, Ferenc Kova Amália és mások).

Féltett gyermekkori emlékként számomra, amikor mámi (Ferencz Jakab Józsefné, Ilyés Rozália) megengedte, hogy bemennyünk a tiszta szobába, ahol a vetett ágy volt. Lélegzetet visszafojtva simogattuk, nézegettük gyönyörű darab-

jait. Kékre festett székely mintákkal díszített fejes ágy volt. Benne legalul a szalmazsák (dusza). A szalmazsák leterítve a vetett ágyra való, gyönyörű széles csipkés lepedővel. A csipke fölött a széles szegély után azsúr követ-



» A tájházban megtekinthető a remetei vetett ágyra jellemző párnák, csipkés takarók egy része.

kezett, ezenfelül a folyómintás keresztzemes varrás, mely nagyon sokszor megegyezett a lepedő alján lévő csipke mintájával. Létezett a rózsás, herelapis, szőlő lapos, epres, tulipános minta. Ezután jött a három vagy négybe fogott csercsés gyapjúlepedő, majd a vetett ágyba való gyönyörű tollpárnák. A párna tokjának a bütijére ráfértek egy színes szatin, selyem vagy olajas vászon anyagát. A fő szín a piros volt, égszín piros vagy lilipiros, bordó vagy meggypiros, világos piros vagy murokpiros, de tetek közé kék, zöld, rózsaszín vagy sárga bütüt is.

A párnákra felhúzták a csipkés végű gyolcs huzatokat, úgy

hogy a csipkés vég a színes vászonra kerüljön, így látszottak a csipkeminták. Ilyen célra a szilvماغos, herelapis, csillagos mintákat horgolták. Ha hármassával rakták a párnákat, akkor kilencet, ha négyesével rakták, akkor 12 párnát tettek egymásra. A párnák tetejére még egy csercsés gyapjúlepedőt tettek, összehajtva majd a legtetejére egy-két-három díszpárnát. Így a vetett ágy majdnem a gerendáig ért. Magassága függött az attól is, hogy még van-e férjhez adandó leány a háznál. A férjhezmenő lány a csipkés végű színesbütös párnából rendszerint kettőt kapott, és azt csak akkor viselhette, amikor gyermek volt a háznál és csakis a hat hét gyermekágy alatt. Szeretném megjegyezni, hogy nálunk Remetén más-más értelmű volt a vetett ágy, megvetett illetve a kivetett ágy szavaknak. Erről a következő lapszámban.

Júlia Rozália

Székely Kultúra Napja

A Gyergyószárhegyen megszervezett Hargita és Kovászna megyei közművelődési szakemberek együttes fórumán született döntés arról, hogy Tamási Áron születésnapját, azaz szeptember 20-át nevezzük ki a Székely Kultúra Napjának.

Községünk is bekapcsolódott a ren-

deznévnyisorozatba és a nap elestéjén, szeptember 19-én, szerveztük meg az ünnepséget.

A Művelődési Ház Citerazenekara nyitotta meg a rendezvényt, majd Barabás Zsófia és Balázs Csilla Tamási Áron egy-egy novelláját olvasta fel a Községháza Tanácstermében szép számban megjelent résztvevőknek. Az este második felében Hermann Gusztáv-Mihály, író, történész-muzeológussal találkozhattak az olvasók, aki bemutatta *A székely történelem kis tükrét* (a kezdetektől 1848-ig) valamint *Az eltérített múlt* (oklevél és krónikahamisítványok a székelyek történetében) című kötetét. A rendezvény befejezéseként közös vacsorán vettek részt a meghívottak. Az idei ünnepségünk mottója: „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne” - is arra biztat, hogy ha a sors Székelyföldet róttá ki nekünk szülő földnek, akkor maradjunk

meg hitünkben, nyelvünkben itt ezen a földön, megőrizve identitásunkat, kultúránkat és hagyományainkat.

A Székely Kultúra Napja a mi napunk. Senki nem veheti el, de ha mi sem fogjuk magunkénak érezni, akkor annyira mintha lemondtunk volna róla.

Jöve re is meg szeretnénk szervezni ezt az ünnepséget. Reméljük legalább ilyen színes programmal és még több érdeklődővel. » PORTIK-BAKAI ÁDÁM «



» A közönség felállva énekelte a székelyhimnuszot.



» Az író a bemutató után dedikálta könyvét.

A gazdasági nyilvántartóról

A 328/2008-as Román Hivatalos Közlönyben megjelent a gazdasági nyilvántartóval kapcsolatos törvény, melynek főbb gondolatait az alábbiakban ismertetjük.

Mez gazdasági regiszter alatt értjük azt a hivatalos dokumentumot, amely a háztartások és mez gazdasági egységek valamint minden olyan magán illetve jogi személy nyilvántartására vonatkozik, akinek a tulajdonában/használatában föld és/vagy állat van.

Háztartás alatt értjük azon személyek, rokonok összességét, akik egy helyen laknak és gazdálkodnak, közös vagyonnal rendelkeznek.



» A nyilvántartást a mezőgazdasági irodában végzik.

A mez gazdasági nyilvántartó tartalma:

- ♦ a háztartás vezetőjének és tagjainak nevét. Esetenként a mez gazdasági egyesület/társulás hivatalos képviselője vagy a jogi személy nevét,
- ♦ a tulajdonban lévő vagy a használt földterület nagyságát, kategóriánként (szántó, kaszáló, legelő, gyümölcsös). A telekkönyvi kivonattal rendelkező területeknél fel van tüntetve a kataszter/topozám illetve a telekkönyvi kivonat száma,
- ♦ a tulajdonban lévő állatállományt (fajonként) minden év elején - a növekedésüket is vezetik (pl. borjú - tehén)
- ♦ a lakó- illetve melléképületek számát
- ♦ az állatvontatású járművek számát
- ♦ a gépjárművek (traktor, gépjár-

m, tehergépjármű, mez gazdasági gépek) számát

- ♦ bármilyen más mez gazdasági felszerelést

A községek gazdasági regiszterében minden háztartás nyilván van tartva, függetlenül attól, hogy rendelkeznek-e vagy sem mez gazdasági illetve erdő területtel, állattal vagy bármilyen más ingatlannal.

A Polgármesteri Hivatal a gazdasági nyilvántartó adatbázisa alapján, a polgárok kérésére, megszabott illeték ellenében, különböző igazolásokat, engedélyeket bocsát ki (pl. eladás esetén). A regiszterbe bejegyzett adatok alapjául a háztartás vezetőjének vagy tagjának saját felelősségére megírt nyilatkozata szolgál, a jogi személyek esetén ugyancsak nyilatkozat alapján történik.

A regiszter adatainak bármilyen jellegű módosítása a jegyzék és a polgármester engedélyével történhet.

Határidők az adatok közlésére:

- ♦ minden év - *legközelebb 2009* - január 5-20-a között a családfelelősök kötelesek közölni a háztartás tagjaira, a tulajdonban lévő földterületre, állatállományra, lakóházra illetve melléképületekre, járművekre vonatkozó adatokat
- ♦ minden év - *legközelebb 2009* - május 1-15-e között a családfelelősök kötelesek közölni a földterület használatára vonatkozó (megmért terület nagysága, felosztása) információkat
- ♦ a jogi/magánszemélyek a fenti határidőktől függetlenül, a mez gazdasági vagyonukban bekövetkezett változást 30 napon belül kötelesek jelenteni. Amennyiben ezt nem teszik meg érvényes marad a már bejegyzett adat.

Az adatgyűjtéssel párhuzamosan egy felmérés is készül, amely a háztartások növénytermesztésére illetve állattenyésztésére vonatkozik.

A hibásan közölt vagy letagadott adatok esetén büntetés róható ki: 100-500 lej a magánszemélyek, 300-1500 lej a jogi személyek esetén.

Mit kell tudni a banki betétekről?

A Raiffeisen Bank remetei bankfiókjának megnyitásával a lakosok számára hozzáférhetőbbé tette a banki szolgáltatások igénybevételét. Ezen sorozat célja olyan hasznos tanácsokkal ellátni Önöket, amelyek már holnaptól segítenek növelni az Ön vagyont. Az e hónapban röviden a bankbetétekről szeretnénk egy általános tájékoztatást adni.

Hétköznapjainkban mindannyian megtapasztaljuk, hogy pénzünk napról-napra kevesebbet ér, azaz ma kevesebb éllelmi szert, ruhát, fát stb. tudok vásárolni 100 lejre, mint hat hónapja vagy egy éve. A pénz értékének csökkenését inflációnak hívják. Az idén 4% körülire becsülik az inflációt, ami a tavalyi reál értékben még 9% volt. Sajnos a tényleges infláció, amit az ember a saját zsebében megtapasztal mindig magasabb, mint amit a Nemzeti Statisztikai Hivatal kiszámol. Ez röviden annyit jelent, hogy ha én a pénzem a szekrényben tartottam és nem a bankban, akkor az idén már legalább 9% -al szegényebb vagyok, mint tavaly voltam.

Az inflációt csak egy úton lehet kiküszöbölni: ha befektetjük a pénzünk. Több befektetési lehetőség is rendelkezésünkre áll: bankbetét, portfólió befektetés, tőzsde, ingatlanvásárlás stb. Tulajdonképpen, amikor a bankba betétszámlát nyitunk, akkor kölcsönadjuk a pénzünk a banknak. Cserébe a bank megvédi bennünket az inflációtól és a lekötött időszakra tisztességes hozamot biztosít számunkra - vagyis nem csökken az adott időszakban a vagyonunk (infláció hatás), sőt gyarapodik. Miért is? Mert a banki kamatlábat mindig úgy határozzuk meg, hogy fedje az éves inflációt és hasznot termeljen. Pl. 12% -os kamat = 9% infláció + 3% hozam.

Többféle betét lekötés létezik, de a banki szolgáltatások sokrétű segítsége és széles kínálata meghaladja ezen cikk kereteit, ezért, ha szélesebb körű tájékoztatást igényel, örömmel állunk rendelkezésére a bankfiókunkban.

Ne feledjük: mindaddig, amíg a sarki boltos nem ad kenyeret a „tavalyi áron”, jobban járunk, ha pénzünk a bankban tartjuk.

« FENKETE HAJNAL igazgató

Beüzemelés el tt a szennyvíztisztító -állomás

A 2006-ban megkezdett 11 millió lej értékű, Remetét, Ditrót Szárhegyet és a Tejporgyárat kiszolgáló szennyvíztisztító-állomás ez év novemberében kerül átadásra.

A működtetését a három önkormányzat által létrehozott REDISZA Rt. fogja felvigyázni, amely jelenleg bejegyzés alatt van.

A szennyvíztisztító-állomás munkaeszközökkel való felszerelésére kiírt közbeszerzés nyomán a gépeket, a sepről a szippantó autóig október-november folyamán helyezük üzembe. „A próbaüzem hat hónapig fog tartani, ami nehéz időszak lesz, annál is inkább, mert jön a tél. Első lépésben a tejporgyárat kötjük rá és mihelyt beszerezlik az áttemel szivattyúkat, a háztartások is rácsatlakozhatnak. Mindenképp szükség van minél több házi bekötésre, hiszen a rendszer első sorban erre a szennyvíztisztítására alkalmas. Jövőre a 70%-os bekötési arányt el kell érni. A szennyvízhálózatra kötelezően mindenkinek rákötönni, akinek vezetékese van. Szorgalmazzuk az utcánkenti teljes rákötést (vízre-szennyvízre), mert a soron következő újtávnak csak így lesz értelme.

”- mondta el községünk polgármestere.

Eddig 560 háztartás csatlakozott a fővezetékre és jelenleg is folyamatban vannak a bekötések (az igényléseket a Községvezeték Hivatalban is lehet jelezni személyesen vagy a 0266 - 352101 - es telefonszámon, illetve Pál Györgynél a 0741286816 - os telefonszámon).



» Jövő hónapban adják át Hargita megye legnagyobb szennyvíztisztító-állomását.

Elvetemény és vetésforgó tervezése

Szeptember a mezőgazdasági évváltozás ideje. Most kell megalapozni a jövő évi termelési szintet minden egységben, kicsiben és nagyban. Ahhoz, hogy gazdaságosan tudjunk termelni, sok tényezőt kell figyelembe venni és összehangolni. Ezek közül jelentős helyet foglal el az elvetemény és a célszerű vetésforgó.

A búza, rozs elveteményei hatásuk alapján lehetnek: jók, közepesek és rosszak. Jó elveteménynek a hüvelyesek, a keveréktakarmányok, a korán lekerülő nem pillangós növények, valamint azok füves keverékei. Közepes elvetemények a korán kapások, silókukorica. Rossz elvetemény a kalászosok.

A szalmásgabona több éven át való termesztése nem csak a talaj egyoldalú kihasználásához vezet, hanem a jellegzetes gyomosodás fokozódásához, betegségek és kártevők elszaporodásához, kedvezőtlenül befolyásolja a szem fehérjetartalmát, a sikér mennyiségét és területkenységét valamint a kenyéralkali tulajdonságait. Rontja a búzaszem kereskedelmi értékét, acélosságát és a hektolitertömeget. Gyergyóremete éghajlata és talajadottságai kevésbé kedveznek a növény számára.

Vidékünkön a len hasznosítja a legjobban talajaink táperezét. Még beszélhetünk az évelő pillangósokról, a heréről és szerves kerepről, valamint a zabról és a rozsról - tehát a kedvezőtlen talajadottságú gazdaságok tipikus növényeiről, amelyek a legbiztonságosabb termést képesek biztosítani. A burgonya az agyagos és rossz vízgazdálkodó talajokon csak kedvező években biztosít jó termést. Más években igen nagyok a termésingadozások.

A burgonyát legalább négy éves vetésforgóban ajánla-

tos termesztetni, ahol a legjobb elveteménynek a kalászosok bizonyultak. A legrosszabb a *monokulturális* termesztés (pl. burgonyát burgonya után), mert a nagyfokú kolorádóbogár támadás, burgonyabetegségek, melyeket a beteg vetőgumók is fokozottabb mértékben visznek tovább, annyira károsíthatják a termést, hogy tárolása is lehetetlen.

A burgonya jó elvetemény a legtöbb termesztett növény számára, mert laza és tiszta talajt hagy maga után, ami egy tárcsázással, közvetlenül kalászos vetésre teszi alkalmassá.

Például, ha valaki 16 hektár területen gazdálkodik, akkor évente 4 hektáron tud burgonyát termelni és javasolom az alábbi vetésforgó alkalmazását.

I. év (szakasz): hüvelyesek, bükköny

II. év: kalászos (szóba, tritikálé, rozs). Jobb talajon búza, gyengébb talajon rozs. Ebben a szakaszban kell megalapozni a főnövények, a burgonya tápanyag ellátását. A szalma betakarítása után elvégezzük az istállótrágyázást. A burgonya igényeink megfelelően az ősz mélyszántással bedolgozzuk a foszfor és kálium műtrágyákat.

III. év burgonya ültetés előtt adagoljuk a talajba a tervezett azot-műtrágyát

IV. év: kalászosok, de ebben a szakaszban mód nyílik más növényfajok termelésére is (takarmányrépa, takarmánynövények, silókukorica stb.)

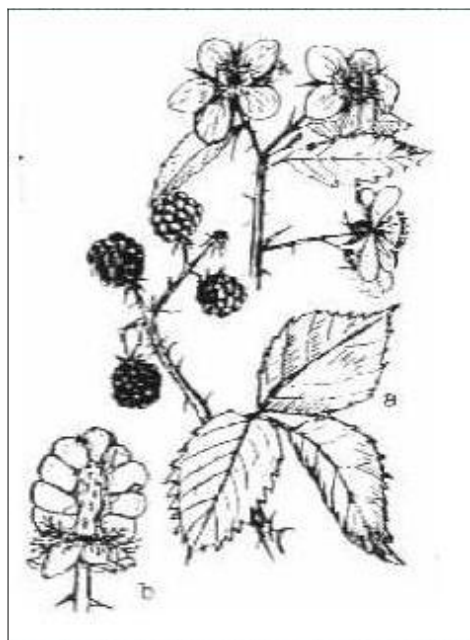
Befejezésként kívánom a három elv betartását, sokat termelni, min segíti terményt elállítani és gazdaságosan értékesíteni. « VASS LÁSZLÓ agrármérnök

A szeder begy jtése és felhasználása

A szeder leghamarabb az szeptembert juttatja eszünkbe, hiszen ilyenkor érik.

A rózsafélék családjába sorolható bokornövény vidékünkön közismert, de nem annyira közkedvelt, mint a fekete áfonya. Nagyon elterjedt mérsékeltövi növény és csak Európában több száz fajtája különböztet meg. A mi erdeinkben gyakori, főleg vág területeken, erdőszéli tisztásokon, de sok esetben megtalálható kevésbé záródó erdeink között is, ahol késősszel és télen a szarvasok is szívesen tartózkodnak és leveleit, indáit táplálékként eszik. Tüskés cserje, amely 2-5 méter hosszú indákat növeszt és, ha valaki bekerül a szedresbe, nehezen tud megszabadulni a cipőbe, nadrágba kapaszkodó indáktól. Levelei vékonyak és keskenyek vagy szív alakúak, gyengén karajosak és szélein fészesültek. A levél színe nyáron élénkzöld, míg szeptember felé halványzöld. Fehér virágai júniustól szeptemberig folyamatosan virágoznak. A szeder termése csonthéjas. Kúpos vackon csoportosan helyezkednek el a szederszemek, hasonlít a málna terméséhez. Kifejlett bogyók kezdetben zöldek, majd megpirosodnak, végül hamvas fekete színűek lesznek.

Érdekesként megfigyelhetjük, hogy ugyanazon a terméken indán megtalálható az érett gyümölcs és a pirosodó bogyó, de a fehér virágok is.



A gyümölcsöt legjobb frissen fogyasztani, de felhasználható szörp, bor vagy likőr készítésére is. A népi gyógyászatban is alkalmas a vérszegénység, lázas megfázás, rekedtség és hangszálproblémák kezelésére, vércukorszint szabályozó hatása is van. Leveleiből tea készül (alkalmas hasmenés ellen, izzasztónak vagy salakaltalanítónak). Ha frissen akarjuk szed-



ni, csak a teljesen érett szemeket szedjük, mert nem utóérik. Téves szemlélet, hogy a hóharmat érleli a szedret. Sokévi megfigyelésem eredménye, hogy az első fagyok kárt tesznek a gyümölcsben, termései és virágai lefagynak. Ajánlatos szeptember közepén szedret gyűjteni.

Az erdei szeder begyjtésének régebbi sokkal nagyobb hagyománya volt. A felnőttek és gyermekek szeptember szívesen gyalogoltak a Görgényi-havasok vág tereire, ahol jelentős termésvolt, első sorban házi használatra gyűjtötték. Ifjú koromban sok háznál, főleg Csutakfalván gyakran megkínáltak finom szederborral.

Az utóbbi időben a nagy elfoglaltság miatt kevesebb idő jut az erdei vadon termő gyümölcsök szedésére. Nagyon jó volna, ha ismét vissza jönné szokásba, mivel a megjavított út következtében erdősterületeink könnyebben megközelíthetők, ahonnan kisebb gyalogtúrával bármely terület elérhető.

A szeder vagy bármely vadon termő gyümölcs szedése első sorban ürügy kell legyen számunkra, hogy kimozduljunk otthonról és jobban megismerjük környezetünket, megismertessük gyermekeinkkel, unokáinkkal és ráneveljük őket a természet védelmé-

re. Együttal felkeressük ezeket a területeinket, hegyi kaszálóinkat és legelőinket, ahol sok legenda született, amelyeket keserves munkával szereztünk és megvéltünk meg. Mindez csak akkor képez igazi értéket, ha tulajdonunkba vesszük, használjuk, különben az idő múlásával feledésbe merülnek és gazdátlanok válnak.

Buzdított mindenkit, hogy szeresse a környezetet, de egyúttal becsüljük is meg, hiszen a turizmus fejlődésével a nyugati országok nagyvárosi és szennyezett levegőjű vidékeire, egyre inkább felénk özönlenek a turisták, akik nagyra értékelik csodálatos vidékünket, amelynek szépségét és gyógyító erejét első sorban nekünk itt lakóknak kell kihasználni.

« ROMÁN BÁLINT közéleti jegyző és természetbarát

Pályázati lehetőség kis-és közép vállalkozóknak

A Kommunikációs és Technológiai Minisztérium pályázatot ír ki kis- és közép vállalkozók számára, amelynek célja a hazai vállalkozások versenyképességének növelése korszerű technológiák és eszközök bevezetése révén. A támogatás értéke 33.450 lej egyéni vállalkozók számára, 223.000 lej családi vállalkozások számára, 446.000 lej partnerségben leadott pályázatok esetén.

A kiírás vonatkozik:

- ◆ korszerű gépek beszerzésére
- ◆ jogtisztasoftverek beszerzésére
- ◆ e-business szolgáltatások bevezetésére
- ◆ továbbképzésekre
- ◆ hazai és nemzetközi vásárokon való részvételre, online marketingre

A pályázat határideje: 2008. november 24., 14.00 óra - Bukarest

További részletek és letölthető pályázati táblázat a <http://www.ecomunitate.ro> és a <http://www.mcti.ro> internetes

Jó volt nekünk ott lenni!

A fenti cím nem a bibliai Táborhegyen történeteket fedi, de a hegy ebben az esetben is f szerepet játszik. Következzen a történet és a tanulságok!

2008. szeptember 12 -én, egy szép szi délutánon, rövid egyeztetések után a helyi Polgármesteri Hivatal kilenc munkatársa és két „küls s” személy elindult, de nem szerencsét próbálni, hanem meghódítani a Kelemen-havasokat. Hátizsákunkban sem hamuban sült pogácsa, hanem ruha és élelem lapult. Emellett mindenki hozott magával egy jó adag akarater t is, amelyre bizony kés bb nagy szüksége volt.

Útközben találkoztunk különböző megpróbáltatásokkal, de a csapatszellem és a mindig kézügyben lévő kitartás legy zte azokat. Már els este ellátogattunk az 1787 m magasán fekv Jézer tóhoz, amely egy gleccsermaradvány. A vakmer r bbe meg is fürödtek benne, ami szeptember közepén nem is olyan kis vállalkozás.

A második nap volt a legfárasztóbb, de a legszebb is. Els pihen nk a Rekettyés-csúcson volt (2023 m), ahonnan több hegyvonulat is elének tárult. Elvárásolt szépségével és épségével a Vajda-, Csáki, Kelemen Cserbük-, Kelemen Tölgyes-, Majoros-, Pietroszu- (2100 m) és a Magyar Negoj csúcs (2083 m). Szomorú látvány volt a Román Negoj, amely arra jó példa, hogy az ember nemcsak épít, hanem rombol is. Kénbányászat miatt egy

egész hegy van halálra ítélve és biztos léptekkel halad a megsemmisülés fele.

A Rekettyésr l, a magyar Negojt érintve jutottunk el a Pietroszra. Itt úgy éreztük magunkat, mintha a világ tetején lennénk. A látvány és a sikerélmény elhomályosította fáradtságérzetünket. Hegyen-völgyön, árkon-bokron vezetett az utunk vissza a szálláshelyre. Egy darabig a régi Magyarország határán mentünk, az ún. Mária-Terézia útján, ahol lövészárkok emlékeztettek a nemzetünk történelmére.

A túra utolsó napja, szeptember

14-e, már a hazatérésr l szólt.

Mint minden közös programnak, ennek is a kikapcsolódáson kívül volt hozadéka: munkatársakként jobban megismertük egymást és a csapatszellem is meger södött. Felfedeztük egymásban azokat a tulajdonságokat, amelyeknek a felismerésére az irodák falai közt, a munkaid ben nincs rá alkalom.

Köszönjük ezt a lehet séget a túra f szervez jének, a polgármester úrnak és reméljük ez egy folyamatnak a kezdete.

» PORTIK-BAKAI ÁDÁM



» A Kelemen-havasokban együtt töltött hétvége a munkatársi kapcsolatok megerősítéséhez is hozzájárult.



Jutalomnyaralás a tengerparton

Az Országos Ifjúsági Hatóság (ANT) támogatásával Hargita megyéb l közel 160 szociálisan hátrányos helyzet , jó tanulmányi eredményeket elért diák vehetett részt augusztus 27 -szeptember 2 között a Costine ti-en megszervezett táborban. Gyergyóremetér l négy szerencsés lány mehetett: Gál Katalin, Kozma Beáta, Laczkó Eszter és jómagam, Farkas Zsófia.

Odaérkezésünkkor az utazás fáradtságát ki sem tudtuk pihenni, mert mindenki arra vágyott, hogy megfürödhessen a tengerben. 10 -12 f s csoportokra voltunk felosztva és így adódott, hogy én gyergyószentmiklósi, teker pakti valamint marosf i gyerekekkel voltam egy csoportban, a falustársaim a tölgyesi és gyergyószentmiklósi csoporttársakhoz csatlakoztak. Az id járásra sem lehetett panaszunk, mert végig szép napos id nk volt. A csoporttal rengeteget szórakoztunk. A csoportvezet inknek köszönhet en (Bakos Szabolcs és Portik-Bakai Ádám) nem unatkoztunk és élményekkel, sok új baráti kapcsolattal gazdagodva térhettünk haza.

Külön köszönet a Gyergyóremetei Polgármesteri Hivatalnak és azon belül Pál Anna szociális referensnek. » FARNAS ZSÓFIA

Ez a mi napunk volt!

Augusztus 22-23-án harmadik alkalommal kerültek megrendezésre Biatorbágyon az ifjúsági napok, az ETNA 2008 (*Ez A Te Napod!*) a FIFIKE (*Fiatalok a Fiatalokért Biatorbágyi Közhasznú Egyesület*) szervezésében, amelyen a REMISZ (*Remetei Ifjúsági Szervezet*) 15 fivel képviselte a szervezetet. Csapatunk csütörtökön estére érkezett Biatorbágyi terére, ahol az egyesület tagjai vártak. Szálláshelyeink elfoglalása után hajnalig tartó kerti partit jelentette a felüdülést a hosszú út után.

Pénteken délután 4 órakor Dr. Palovics Lajos polgármester hivatalosan megnyitotta a rendezvényt, majd a két egyesület elnöksége is köszöntötte a jelenlévőket. A megnyitói helyi és környékbeli zenekarok koncertsorozata követte (*Alt F4, Takáts Tamás Dirty Blues Band, Benk László és a Bulldózer*). Az estét színesebbé tette „Biatorbágy város fiainak”, a már Erdélyben is ismert Flúg zenekarnak a koncertje. A napot karaokeest zárta, ahol a sok bátor jelentkező között mi sem vallottunk

szégyent.

A pörgős péntek este után még mozgalmasabb nap következett, ugyanis a sportrendezvények uralták a szombatot. Délután a streetball bajnokságba nevezünk be, majd a ping-pong és az élcsocsó bajnokságokon is sikeresen részt vettünk. A nap első fellépője a Bojtorján country együttes volt, melynek ismert dalait közösen énekeltük. Ezt követte a Tánckoktél, amely keretén belül latin-amerikai táncokkal kápráztatták el az érdeklődőket a táncosok. A kétnapos rendezvénysorozat utolsó fellépője a Crystal volt, ahol a zuhogó eseménysorozat sem tudta elvenni a közönség jókedvét. Az elmaradt utcabál ellenére nem ért véget a szórakozás, ugyanis a Falu Ház Kávézó (FH) megfelelő helyet biztosított a buli folytatásának.

A FIFIKE és a REMISZ közti testvérkapcsolat a három év során szoros barátsággá alakult, ezért is volt nehéz a vasárnap reggeli elbúcsúzás pillanata. Az ETNA nemcsak a szórakozást és kikapcsolódást jelentett nekünk, hanem erősítette szervezetünk között is a barátságot, és még egy lépéssel közelebb vitt egymáshoz.

Ezúton is köszönjük a meghívást!



» Az idén a REMISZ szép számban képviseltette magát a testvérvárosi ifjúsági napokon. (ETNA 2008)

Eladás a fiataloknak

A REMISZ egy újfajta kezdeményezést indított útjára, melynek célja olyan időszakos előadások szervezése, amelyek különböző, a helyi fiatalokat érdeklő témákat bontanak ki. Egy kérdőív felmérést készítettünk, amelyből kiderült, hogy a fiatalok igénylik a tájékoztató jellegű programokat.

Az első ilyen alkalomra szeptember 9-én került sor, amelyre felkértük



» A szexualitásról szóló előadáson elhangzottak számos helyi fiatal érdeklődését felkeltették.

Dr. Gyulai Annát, hogy beszéljen a szexualitásról.

Az előadás két részből állt. Az első felében a doktornő általánosan beszélt a szexualitásról, amely már a kisgyerekek személyiségfejlődésében is nagy szerepet tölt be. Gondolatébresztőként érintette a védekezés, a nemi betegségek témakörét - előadás közben és után a fiatalok különböző kérdéseket tehettek fel az előadónak. A résztvevők téma iránti érzékenységét az is alátámasztja, hogy a fiatalok nagyon nyitottak és érdeklődtek voltak, aktívan bekapcsolódtak az előadásba.

Köszönjük a doktornőnek az értékes előadást és a Szent Anna Szociális Központ vezetésének, hogy biztosította a helyiséget az előadásra és más alkalomokra is. « LÁSZLÓ ZSOLTÁN - REMISZ

Egyetemisták találkozója önkormányzati kezdeményezésre

A Polgármesteri Hivatal egyetemisták számára szervezett találkozót szeptember 22-én, amelynek célja volt bemutatni a helyi fejlesztéseket és az ezekhez kapcsolódó munkalehetőségeket.

A meghirdetett találkozóra nyitottak voltak megszólítottak, hiszen több, mint harmincan jöttek el a legkülönbözőbb szakterületről (pszichológia, gyógyterapeuta, fogtechnikus, környezetvédelem, színművészek stb.).

A bemutatkozó körben minden jelenlévő beszámolt jelenlegi vagy a közelmúltban folytatott tanulmányairól, majd Laczkó-Albert Elemér polgármester elmondta: „Az itthon maradáshoz sok minden befolyásolja. A személyes élet mellett a szakmában való elhelyezkedés nagyban hozzájárul ahhoz, hogy ki az, aki hazajön és itt találja meg a helyét. Az önkormányzat igyekszik kihasználni a lehetőségeket, hogy mindebben segítsen a fiataloknak, hiszen szomorú az a

tapasztalat, hogy évről-évre több diák tanul tovább és hagyja el Remetét.”

Minden fejlesztés hozzájárul egy vagy több direkt munkalehetőség, de oldalágként, saját vállalkozások létrejöttéhez is hozzájárul. A szennyvíztisztító-állomás, az ivóvíz-szolgáltatás munkahely generáló hatása mellett alapot teremt a kisebb és nagyobb vállalkozások beindításához. A községvezető hangsúlyozta, hogy minden megépített, felújított vagy kivitelezés alatt álló épületben közösségi ház, művelődési ház, sportcsarnok, egészségház, fürdő, alszegi óvoda, csutakfalvi kultúrház - életet kell vinni. Ehhez szaktudásra, lendületre és jó elgondolásokra van szükség.

„A tagosítási projekt jövőt jelenthet a község számára. Alapvető kérdés, hogy kié a föld, mi történik a földdel? Ezt a fiatalok is magukénak kell érezték és itt is szükség van képzett fiatalokra.” - emelte ki a polgármester. Szóba került a tízedik falunapok megszervezése is,

amelyben fontos szerepe van minden meglátásnak, hogy megújulhasson ez a rendezvénysorozat és igazi közösségi ünnep legyen.

A polgármester által elmondottak után egy jó hangulatú kötetlen beszélgetés alakult ki, amelyben az egyetemisták különböző problémáknak adtak hangot. A REMISZ képviselői biztattak minden jelenlévőt, hogy kapcsolódjanak be az ifjúsági szervezet tevékenységébe, hiszen kihívást jelent a fiatalok közömbös magatartásának feloldása. Szó esett a fúvószenekar újraindításáról, Remete népi építészeti értékeinek feltárásáról. A jelenlévők igényt tartanak az ilyenfajta találkozásokra, ezért javasolták jövőbeni folytatását. A hivatal részéről fontosnak tartják a megfelelő információszórást, melynek egyik legjobb eszköze az internetes kapcsolattartás. Erre a község honlapjának www.gvergyoremete.ro fóruma biztosíthat felületet. «BIS

RENDRŐR Az iskolai év kezdete számunkra, rendőrök számára, lehetőséget teremt arra, hogy eredményekben gazdag tanévet kívánjunk a legfiatalabb állampolgárok és pedagógusai számára. Mindannyian tudatában vagyunk, hogy mennyire fontosak az iskolai évek alatt elsajátított ismeretek és magatartásformák. Ezért fontos, hogy biztosítva legyen a csendes, biztonságos iskolai környezet.

A Román Rendőrség számára elsődleges az iskola és környékének felügyelete, a fegyelem és a biztonság megteremtése. Intézkedéseket tettünk annak érdekében, hogy megfelelő felügyelet alatt legyen minden tanintézmény és biztonságban minden hozzá tartozó diák. Az iskolaigazgatókkal, tanárokkal, osztályfőnökökkel rendszeresen tartjuk a kapcsolatot annak érdekében, hogy időben értesüljünk az esetleges problémákról. A rendőrök alkalomadtán részt vesznek az osztályfőnöki órákon, így a diákokat felvilágosítják arról, hogy miként elkerülhetik meg a nemkívánt helyzeteket, illetve elkerülhetik meg anyagi és fizikai károsításukat. Természetesen, mindezekben szükség van az együttműködésre.

Kérem a szülőket, hogy a biztonságos közlekedés érdekében ismertessék gyerekeikkel a közúti szabályokat. Ha nincs lehetőségük arra, hogy elkísérjék gyerekeiket az iskolába, legyenek meggyőződve arról, hogy gyerekeik ismeri a közlekedés alapszabályait. Felhívom a figyelmüket arra, hogy óvakodjanak attól, hogy gyerekeik értékes telefonkészülékekkel, ékszerekkel jöjjenek iskolába, hiszen így a diákok a bűncselekmények céltábláivá válnak. Ugyanakkor emlékeztetem a szülőket arra, hogy állapotbeli kötelességük a szülői értekezleten való részvétel és az osztályfőnökökkel való állandó kapcsolattartás.

Minden esetleges konfliktus párbeszéd útján megoldható. Amennyiben erre még sincs lehetőség, kérjük értesítsék a helyi rendőrséget.



Kérem a pedagógusokat, hogy tartassák fontosnak a rendőrséggel való kapcsolattartást és értesítsenek a törvénytelenről, a bűncselekményre utaló helyzetekről. Sürgősségi helyzetekben ne vonakodjanak attól, hogy hívják a 112-es ingyenes hívószámot.

A diákok biztonsága mindannyiunk felelőssége: a közhatalomké, a tanároké és szülőké valamint rendőroké. Mindannyiunknak van gyereke és biztonságos, minden veszélytől mentes környezetet szeretnénk számára biztosítani. Mi megteesszük a hatáskörünkkel járó állapotbeli kötelességeinket. «HUTANU VIOREL rendőrpáncsnok

Anyakönyv

Születés

2008. aug. 20. - 2008. szept. 20.

Pál Szilvia

Borbély Bartis Attila

Antal Róbert

Ivácson Richárd

Kozma Andrea

Nagy-György Szabina

Balázs-Fülöp Dorottya

Czikó Bence

Nász

Molnár Csaba és Varga Katalin
Fazakas Róbert és Vass Kornélia
Borbély János és Portik Sz. Julianna
Csíki István és László Emőke

Gyász

Portik András 1943

Portik Lukács 1945

Ivácson Julianna 1931

Székely János 1940

Puskás Amália 1922

Szabó Dénes 1928

Lénárd-napi bál

2008. november 8-án, szombaton, este 8 órá-tól Lénárd-napi bált szervez az *Együtt a jövő né-kért Egyesület* a Községi Házban.

A hagyomány felújítása céljából szervezett bál a szervezők élők muzsikát, szórakoztató programokat, ételt-italt biztosítanak.

Szeretettel kérjük a kedves falustársakat, hogy jelenlétükkel pártolják fel a kezdeményezést.



» Őszi termény-betakarítás idején cséplés hagyományos eszközökkel.

Tudja-e hogy...?

Az első hős halottak

93 éve, 1915. szeptember 15-én szén megdöbbségek hírek érkeztek községünkbe: az I. világháborúban a keleti fronton (Galícia) alatt első remetei katonák. A XX. sz. elején felnövő 20-40-es nemzedék a háborút csak hírben ismerte.

A háború borzalmairól nem volt elképzelésük. 1914. szeptemberében a frontra induló remetei katonák a központon és a dítrói vasútállomáson összefogózkodva járták a csárdást. „Éljen a háború!” „Megfizetünk 48-ért a muszkáknak!” kiáltással üdvözöltek minden tisztet és minden egyenruhást, postást, tiszteletet, rendet megéljeneztek. Felvirágozott vonatok ablakaiban, huszársapkás lányokkal énekelték a legostobább nótát: „Megállj kutya Szerbia, nem lesz tiéd soha Bosznia”. Mintha életszükséglete lett volna a székelységnek Bosznia.

Az eufórikus hangulat után egy év sem telt el és jöttek a gyászos hírek. Szeptemberben meghalt Borbély Péter, György Ferenc, Kábdéb Jenő, Madarász Ferenc, László András, Balázs Zoltán. Októberben Dél-Galíciában elesett Portik-Hegyi István, Petréd Ferenc, Portik András, Brassai József. Novemberben Balázs Csíki József, Balázs Mihály (8 árva maradt hátra), László István, László István, Laczkó János, Laczkó Gergely, Nagy István. A négy évig tartó háború mintegy 177 emberáldozatot követelt Remetétől. «LACZKÓ-SZENTMIKLÓSI ENDRE

Remetei családnevek

A remetei családnevek egyik jellegzetessége a két vagy három tagú vezetéknevűség, ugyanis az idők folyamán nagyon szétágazó nemzetségek ágait csak így lehetett megkülönböztetni. Pl. Portik-Cseres, Balázs-Fülöp stb.

ALBERT - Albert János az 1702-es összeírásban a lóföld jegyzékén szerepel és részt vett a kuruc szabadságharcban

BORBÉLY - az 1763-ban létesült remetei iskola első tanítója Borbély István. György István bíróval hamarosan letartóztatják és bezárják Habsburg ellenes izgatás miatt.

BRASSAI - a családi hagyomány szerint brassói volt az a legény, aki Remetén telepedett meg. Utódai a Brassaiak. Brassai József, sz. 1727, Brassai Mihály sz. 1730.

CSIBI - az 1614-es Kászon-Csík-Gyergyósyék regisztruma említi Csíki Mihályt és Mártont.

CSORTÁN - 1702-ben a libertinusok között szerepel Csortán Ferenc. Részt vett a Rákóczi szabadságharcban.

CZIKÓ - Czikó Ferenc a Rákóczi szabadságharc idején Turi Mihály gyergyói századában harcolt.

FAZAKAS vagy **FAZEKAS**: 1614-ben Fazakas Lukács Remetén bíró. 1616-ban ugyancsak a falu bíróját. Itt említi meg Fazakas János. Az 1643-as jegyzékben szerepel Fazakas Mihály és Lukács. 1702-ben Fazakas István és János lóföld II. Rákóczi Ferenc katonái Fazakas János, András és István. Az utóbbi elvesztett.

FERENCZ - az 1614-es és 1619-es gyalogpuskások jegyzékében jelen van Ferencz János. 1655-ben ugyancsak egy Ferencz János II. Rákóczi György lóföld seget kap. 1702-ben Ferencz András gyalogos később részt vett a szabadságharcban.

(Folytatás a következő számban)

Laczkó-Szentmiklósi Endre:
Gyergyóremete település ismertet

Gyergyóremetei Képes vagyok

Havonta megjelenő községi lap

Kiadó:

Gyergyóremete Helyi Önkormányzata
és Polgármesteri Hivatala

E-mail: képesvagyok@gyergyoremete.ro

Megjelenés minden hónap végén!

Felelős szerkesztő: Barabás Zsófia

Kép: Portik-Bakai Ádám

Balázs László

Nyomda: F&F International Kft.

A szerkesztői jog fenntartva!
A megjelent cikkek tartalmáért
az aláíró személy felelős!